

I ja, gdy się urodziłem, wspólnym odetchnąłem powietrzem i na tę samą ziemię wypadłem, tak samo pierwszy głos wydając z płaczem, do wszystkich podobny. W pieluszkach i wśród trosk mnie wychowano. Żaden bowiem z królów nie miał innego początku narodzin: jedno dla wszystkich wejście w życie i wyjście to samo. Dlatego się modliłem i dano mi zrozumienie, przyzywałem, i przyszedł na mnie duch Mądrości.

Mądrość – skarb najcenniejszy

Przeniosłem ją nad berta i trony i w porównaniu z nią za nic miałem bogactwa. Nie porównałem z nią drogich kamieni, bo wszystko złoto wobec niej jest garścią piasku, a srebro przy niej ma wartość błota. Umiłowałem ją nad zdrowie i piękność i wolałem mieć ją aniżeli światło, bo nie zna snu blask od niej bijący. A przyszły mi wraz z nią wszystkie dobra i niezliczone bogactwa w jej rękę. Ucieszyłem się ze wszystkich, bo wiodła je Mądrość, a nie wiedziałem, że ona jest ich rodzicielką. Rzetelnie poznałem, bez zazdrości przekazuję i nie chowam dla siebie jej bogactwa. Jest bowiem dla ludzi skarbem nieprzebranych: ci, którzy go zdobyli, przyjaźń sobie Bożą zjednali, podtrzymani darami, co biorą początek z karności.

Prośba o natchnienie

Oby mi Bóg dał słowo odpowiednie do myśli i myślenie godne tego, co mi dano! On jest bowiem i przewodnikiem Mądrości, i tym, który mędrcom nadaje kierunek. W rękę Jego i my, i nasze słowa, roztropność wszelka i umiejętność działania. On mi dał bezbłędną znajomość rzeczy: poznać budowę świata i siły żywiołów, początek i kres, i środek czasów, odmiany przesilen i następstwa pór, obroty roczne i układy gwiazd, naturę zwierząt i popędy bestii, moce duchów i myślenie ludzkie, różnorodność roślin i siły korzeni. Poznałem i co zakryte,

i co jest jawne, pouczyła mnie bowiem Mądrość – sprawczyni wszystkiego!

Pochwała Mądrości

Jest bowiem w Mądrości duch rozumny, święty, jedyny, wieloraki, subtelny, rączy, przenikliwy, nieskalany, jasny, niecierpięliwy, miłujący dobro, bystry, niepowstrzymany, dobroczynny, ludzki, trwały, niezawodny, beztroski, wszechmogący i wszystkowiedzący, przenikający wszelkie duchy rozumne, czyste i najsubtelniejsze. Mądrość bowiem jest ruchliwsza od wszelkiego ruchu i przez wszystko przechodzi i przenika dzięki swej czystości. Jest bowiem tchnieniem mocy Bożej i przezczystym wy wpływem chwały Wszechmocnego, dlatego nic skażonego do niej nie przylgnie. Jest odblaskiem wieczystej światłości, zwierciadłem bez skazy działania Boga, obrazem Jego dobroci. **Jedna jest, a wszystko może, pozostając sobą, wszystko odnawia, a przez pokolenia zstępując w dusze święte, wzbudza przyjaciół Bożych i proroków. Bóg bowiem miłuje tylko tego, kto przebywa z Mądrością.** Bo ona piękniejsza niż słońce i wszelki gwiazdozbiór. Porównana ze światłością uzyska pierwszeństwo, po tamtej bowiem nastaje noc, a Mądrości zło nie przemoże. Sięga potężnie od krańca do krańca i włada wszystkim z dobrocią.

Ją to pokochałem, jej od młodości szukałem: pragnąłem ją sobie wziąć za oblubienicę i stałem się miłośnikiem jej piękna. Sławi ona swe szlachetne pochodzenie, gdyż obcuje z Bogiem i miłuje ją Władca wszechrzeczy, bo jest wtajemniczona w wiedzę Boga i w Jego dziełach dokonuje wyboru.

Owoce Mądrości

Jeśli w życiu bogactwo jest dobrem pożądanym – cóż cenniejszego niż Mądrość, która wszystko sprawia? Jeśli rozważa jest twórcza – któreż ze stworzeń bardziej twórcze niż Mądrość? I jeśli kto miłuje sprawiedliwość jej

to dziełem są cnoty: uczy bowiem umiarkowania i roztropności, sprawiedliwości i męstwa, od których nie ma dla ludzi nic lepszego w życiu. A jeśli kto jest żądny wielkiej wiedzy – ona zna przeszłość i o przyszłości wnioskuje, zna zawiłości słów i rozwiązania zagadek, wiedza wyprzedza znaki i cuda, następstwa chwil i czasów. Postanowiłem więc wziąć ją za towarzyszkę życia, wiedząc, że mi będzie doradczynią w dobrem, a w troskach i w smutku pociechą. Dzięki niej znajdę chwałę u ludu i cześć u starszych, sam będąc młody. Byстрыm znajdą mnie w sądzie, wzbudzę podziw u możnych. Gdy będę milczał – wyczekiwać będą, a gdy przemówię – uważać; i jeśli długo przemawiać będę – położą rękę na ustach. Przez nią zdobędę nieśmiertelność, zostawię wieczną pamięć potomnym. Będę władał ludami, poddane mi będą narody: usłyszawszy mnie ulękną się władcy straszliwi. Okażę się dobrym wśród ludu i mężnym na wojnie. Wszedłszy do swego domu przy niej odpocznę, bo obcowanie z nią nie sprawia przykrości ani współzycie z nią nie przynosi udręki, ale wesele i radość. Gdy mi nad tym pomyślał i rozważyłem to w sercu, że w zażyłości z Mądrością leży nieśmiertelność, w przyjaźni z nią szlachetna rozkosz, w dziełach jej rąk nieprzebrane bogactwa, a roztropność we wspólnych z nią ćwiczeniach i sława w posiadaniu jej nauki – krążyłem, szukając, jak by ją wziąć do siebie. Byłem dzieckiem dorodnym i dusza przypadła mi dobra, a raczej: będąc dobrym wszedłem do ciała nieskalanego. Wiedząc jednak, że nie zdobędę jej inaczej, tylko jeśli Bóg udzieli – a i to już było sprawą Mądrości wiedzieć, czyja jest ta łaska – udałem się do Pana i błagałem Go i mówiłem z całego serca: Boże przodków i Panie miłosierdzia, któryś wszystko uczynił swoim słowem i w Mądrości swojej stworzyłeś człowieka, by panował nad stworzeniami, co przez Ciebie się stały, by władał światem w świętości i sprawiedliwości i w prawości serca sądy sprawował – dajże mi Mądrość,

co dzieli tron z Tobą, i nie wyłączaj mnie z liczby swych dzieci! Bom sługa Twój, syn Twojej służebnicy, człowiek niemocny i krótkowieczny, zbyt słaby, by pojąć sprawiedliwość i prawa. **Choćby zresztą był ktoś doskonały między ludźmi, jeśli mu braknie mądrości od Ciebie – za nic będzie poczytany.** (Mdr 7,30-31; 9,6)

Mądrość Ojców Pustyni

Dzisiaj coraz częściej wracają ci, którzy chcą prowadzić świadome życie duchowe, służyć nie tylko tym, którzy wybierają stan zakonny. Także ludzie, którzy realizują swoje powołanie, żyjąc w świecie, mogą odnaleźć w ich mądrości i doświadczeniu rady i światło do odpowiedzi na własne poszukiwania drogi doskonałości. Mnisi z pierwszych wieków chrześcijaństwa zaskakują tym, iż sami przeszli wiele, przez co rozumieją dylematy ludzi nie powołanych na drogę zakonną, a także tym, że mimo upływu czasu zakres spraw i problemów, które poruszają, jest uniwersalny, bo dotyczy także współczesnego człowieka. Dzielią się więc swoim doświadczeniem z innymi, dając nam tym samym sposobność do zaczerpnięcia z tego skarbcza duchowości.

„Królewska droga środka”

Jaka cnota wydaje się najważniejsza i najbardziej konieczna w życiu człowieka? Która pomoże uchronić go przed zasadzkami szatańskimi, a równocześnie prowadzić dobre życie i dokonywać właściwych wyborów w codzienności? – zastanawiali się mnisi, prowadząc jednej nocy pobożne dysputy. Jedni skłaniali się ku postom i czuwaniom, które ćwiczą w czystości ducha. Inni wskazywali na pogardę ziemskich dóbr, która uwalnia serce od wszelkich przywiązań. Jeszcze inni podnosili wartość życia pustelniczego, z dala od świata i jego gwaru. Były też głosy podkreślające doniosłość uczynków miłosierdzia wobec bliźniego, które najbardziej przybliżają do Boga. Wysłuchawszy wszystkich wypowiedzi, ostatni

odezwał się Antoni, zwany Ojcem pustelników (III-IV w.). **Cnotą nadrzędną wobec innych i najbardziej potrzebną uznał roztropność.** Jej rolę przyrównał do funkcji oka w ciele człowieka: umożliwia właściwe spojrzenie na rzeczywistość, która nas otacza, pozwala uniknąć potknięć i niebezpiecznych miejsc, a więc podejmować słuszne wybory. Brak wzroku każe chodzić po omacku i wcześniej czy później doprowadzi do przewrócenia się, tak jak w przypadku braku cnoty roztropności – do zbłądzenia i grzechu. A zatem nawet jeśli człowiek miałby w sobie gorliwość i ćwiczył się w innych cnotach, a cechowałby go brak roztropności, to nie będzie czynił tego, co należy i nie zdoła podążać za wolą Bożą: (...) *bez łaski rozeznania żadna cnota nie może ani dojść do doskonałości, ani też w niej wytrwać.* Co więcej, brak tej cnoty lub jej niewłaściwe ukształtowanie (*tzn. jeśli nie jest wsparta rozumem i wiedzą lub też gdy daje się zwieść fałszem czy zarozumiałością*) sprawia, że serce pozostaje w *mroku niewiedzy*, a decyzje i uczynki w ten sposób podjęte też nie są wolne od *ciemności grzechu*. Jakie więc cechy powinna mieć cnota roztropności, aby służyła naszemu uświęceniu i wspomagała w codziennym wypełnianiu swojego powołania? Przede wszystkim kieruje ona nasze działania ku zachowaniu pewnej równowagi pomiędzy surowością a łagodnością, którą nazywa się tu „królewską drogą środka”: [*Rozeznanie*] *wszak uczy mnicha unikać skrajności i kroczyć zawsze królewską drogą środka.* (Jan Kasjan, *Istota walki duchowej*)

Asystent kościelny: ks. Przemysław Filipkiewicz
Teksty przygotowała D.B.

Kontakt: cp.cichy.przyjaciel@gmail.com

„Cichy Przyjaciel” do pobrania w wersji elektronicznej
<https://www.diecezja.kielce.pl/cichy-przyjaciel>

Przeczytaj i podaj dalej

Cichy Przyjaciel Nr 156

Bezpłatne pismo katolickie

Żarliwością rozpałiłem się o chwale Pana Boga

KRÓLEWSKA DROGA

„Trawa usycha, więdną kwiat, lecz słowo Boga naszego trwa na wieki».

Wstąp na wysoką górę, zwiastunko dobrej nowiny na Syjonie! Podnieś mocno twój głos, zwiastunko dobrej nowiny w Jeruzalem! Podnieś głos, nie bój się! Powiedz miastom judzkim: «Oto wasz Bóg! Oto Pan Bóg przychodzi z mocą i ramię Jego dźmierzy władzę. Oto Jego nagroda z Nim idzie i przed Nim Jego zapłata. Podobnie jak pasterz pasie on swą trzodę, gromadzi ją swoim ramieniem, jagnięta nosi na swej piersi, owce karmiące prowadzi łagodnie”.

(Iz 40, 1-11)